

Anna Pierzchała, Adrianna Sarnat-Ciastko

Egogram strukturalny

Kwestionariusz samooceny stanów Ja

(Wersja eksperymentalna)

Poniżej prezentowany kwestionariusz jest twórczym i innowacyjnym narzędziem badawczym, pozwalającym na określenie stanów Ja badanej, dorosłej osoby z uwzględnieniem strukturalnej analizy drugiego stopnia zaproponowanej przez Erica Berne'a¹, twórcy koncepcji analizy transakcyjnej (AT).

Narzędzie powstało w oparciu o pogłębioną analizę literatury z zakresu AT. Inspiracją dla autorek okazały się także kwestionariusze: „Egogram” Johna M. Dusaya², „Mapa Dorosłego” Zbigniewa Wieczorka (wersja eksperymentalna)³; „Szkolna codzienność nauczycieli” Doroty Pankowskiej⁴; „Kwestionariusz stylów osobistych” Ewy Szymanowskiej i Magdaleny Sękowskiej⁵ oraz „Kwestionariusz Egogramu” Teresy Samek⁶ i zbudowany w oparciu o to narzędzie „Kwestionariusz egogramu” Agnieszki Bardzińskiej, Anny Chaber, Zbigniewa Łęskiego (wersja eksperymentalna)⁷, a także szereg innych opracowań tego typu.

Należy jednakże zauważyć, iż w odróżnieniu od swoich poprzedników, prezentowane narzędzie pozwala na dokonanie nie tylko analizy odnoszącej się do indywidualnego obrazu stanów ego badanej osoby. Niniejszy kwestionariusz daje badanym przede wszystkim możliwość dokonania samooceny poprzez wyrażenie

¹ Zob. E. Berne, *Transactional Analysis in Psychotherapy*, Cox & Wyman Ltd., Reading, Berkshire, 2008, s. 191–199.

² K. Kálin, P. Müri P., *Kierowanie sobą i innymi. Psychologia dla kadry kierowniczej*, Wydawnictwo Profesjonalnej Szkoły Biznesu, Kraków 1998, s. 38–53.

³ Z. Wieczorek, *Kwestionariusz Mapa Dorosłego Wersja eksperymentalna*, [w:] *Analiza transakcyjna w teorii i praktyce pedagogicznej*, (red.) J. Jagieła, Wydawnictwo WSP Częstochowa, Częstochowa 1997, s. 186–190.

⁴ D. Pankowska, *Nauczyciel w perspektywie analizy transakcyjnej*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2010, s. 371–373.

⁵ E. Szymanowska, M. Sękowska, *Analiza transakcyjna w zarządzaniu*, Wydawnictwo Profesjonalnej Szkoły Biznesu, Kraków 2000, s. 37–39.

⁶ T. Samek, *Analiza transakcyjna*, Centrum Terapii Alkoholizmu, Wydawnictwo Zakonu Pijarów, Kraków 1993, s. 87–94.

⁷ A. Bardzińska, A. Chaber, Z. Łęski, *Kwestionariusz Egogram (wersja eksperymentalna)*, [w:] *Analiza transakcyjna w teorii i praktyce pedagogicznej*, (red.) J. Jagieła, Wydawnictwo WSP Częstochowa, Częstochowa 1997, s. 181–185.

Egogram strukturalny

własnego (subiektywnego) zdania dotyczącego tego, na ile dany stan Ja ma znaczenie w ich własnym życiu. Pozwala także na określenie ich pozytywnych lub negatywnych konotacji. Możliwe staje się to dzięki niedokonywaniu przez autorki arbitralnych podziałów na pozytywne bądź negatywne aspekty poszczególnych stanów Ja, co wychodzi naprzeciw argumentom badaczy AT, którzy twierdzą, iż owe podziały pozostają umowne i indywidualne. W podejściu tym sugeruje się jedynie, że negatywne stany to te, które na tu i teraz⁸ nie są traktowane przez badanych jako walor w ich życiu w odróżnieniu do stanów pozytywnych. Tym samym prezentowany kwestionariusz daje możliwość dokonywania wolnych wyborów. Posiada zatem charakterystyczny aspekt typowy dla narzędzi wykorzystywanych w badaniach jakościowych.

L.p.	Twierdzenie	zdecydowanie nie	raczej nie	nie wiem	raczej tak	zdecydowanie tak	Nie uważam tego za dobrą cechę –	Trudno powiedzieć	Uważam to za dobrą cechę +
1.	Coraz to częściej uważam, że to ja mam rację, a nie inni.	☐	☐	☐					
2.	Jestem za przestrzeganiem ustalonych wcześniej procedur działania.	☐	☐	☐					
3.	Jestem pobłażliwa/y.	☐	☐	☐					
4.	Mam swoje przekonania, ale rozsądne argumenty są w stanie je zmienić.	☐	☐	☐					
5.	Działam raczej rozumem niż sercem.	☐	☐	☐					
6.	Analizuję swoje porażki i staram się wyciągnąć z nich wnioski na przyszłość.	☐	☐	☐					
7.	Nie lubię wchodzić w dyskusje na trudne i kontrowersyjne tematy.	☐	☐	☐					
8.	Lubię rozwiązania niekonwencjonalne.	☐	☐	☐					
9.	Nie wstydzę się swoich uczuć i pokazuję je bez skrępowania.	☐	☐	☐					
10.	Kieruję się przekonaniem, od pewnych sposobów działania nie ma odstępstw.	☐	☐	☐					
11.	Kiedy ktoś realizuje jakieś zadanie, staram się dodawać mu otuchy.	☐	☐	☐					
12.	Jestem osobą, która szanuje ludzi.	☐	☐	☐					

⁸ Zob. I. Stewart, V. Joines. *TA Today. A New Introduction to Transactional Analysis*, Lifespace Publishing, Nottingham, England and Chapel Hill, North Carolina, USA, 2009, s. 24–26.

Egogram strukturalny

L.p.	Twierdzenie	zdecydowanie nie	raczej nie	nie wiem	raczej tak	zdecydowanie tak	Nie uważam tego za dobrą cechę –	Trudno powiedzieć	Uważam to za dobrą cechę +
80.	W sytuacjach konfliktowych wolę stawać po stronie większości.	☐	☐	☐					
81.	Jeśli coś mnie zacieka, lubię drażnić temat i zadawać dużo pytań.	☐	☐	☐					
82.	Jestem osobą wymagającą.	☐	☐	☐					
83.	Bez względu na wszystko trzymam się ustalonych zasad działania.	☐	☐	☐					
84.	Jestem osobą nadopiekuńczą.	☐	☐	☐					
85.	Jestem osobą odpowiedzialną.	☐	☐	☐					
86.	Potrafię analizować i interpretować fakty.	☐	☐	☐					
87.	Zdarza mi się liczyć do „10”, nim podejmę konkretną decyzję.	☐	☐	☐					
88.	Staram się, aby inni byli ze mnie zadowoleni.	☐	☐	☐					
89.	Podejmując decyzję, lubię kierować się intuicją.	☐	☐	☐					
90.	Jestem bezpośrednia/-y w relacjach z innymi.	☐	☐	☐					

KLUCZ

Poniżej znajduje się dziewięć tabel odpowiadających każdemu stanowi Ja w analizie II stopnia. Każda z tabel posiada przyporządkowane danemu stanowi Ja numery pytań oraz dwie wolne kolumny.

Do pierwszej kolumny należy wpisać liczbę punktów uzyskanych w kwestionariuszu za dane pytanie, gdzie odpowiedź:

Zdecydowanie nie/Raczej nie/Nie wiem = 0 pkt

Raczej tak = 1 pkt

Zdecydowanie tak = 2 pkt

Sumując zebrane punkty, uzyskuje się wartość oznaczającą moc danego stanu Ja.

Druga kolumna określa to, czy dana sytuacja jest walorem czy nie dla badanej osoby. Brak waloru oznacza wartość ujemną (–), a jego posiadanie wartość dodatnią (+). Tym samym punkty wpisane w pierwszej kolumnie nabierają znaku „–” lub „+”. W sytuacji, gdy badany w drugiej kolumnie zaznaczy odpowiedź „Trudno powiedzieć”, z uwagi na ambiwalentność tego zaznaczenia, liczbę punktów uzyska-

nych w pierwszej tabeli dzieli się na dwa i tak podzieloną liczbę przypisuje zarówno do wartości „+” bądź „-”. Wpisane punkty następnie należy osobno zsumować zapisując wyniki w odpowiednich polach tabeli. Uzyskane wartości wskazują, na ile dany stan Ja posiada zdaniem badanego pozytywne lub negatywne aspekty.

Uzyskane trzy wyniki proszę następnie przenieść na układ współrzędnych.

RODZIC W RODZICU
(Rodzic Kontrolujący)

Nr pyt.	Wartość bezwzględna	Wartość ze znakiem +/-
1.		
18.		
26.		
34.		
42.		
50.		
58.		
66.		
74.		
82.		
RAZEM		+ -

DOROSŁY W RODZICU
(Rodzic Praktyczny)

Nr pyt.	Wartość bezwzględna	Wartość ze znakiem +/-
2.		
10.		
27.		
35.		
43.		
51.		
59.		
67.		
75.		
83.		
RAZEM		+ -

DZIECKO W RODZICU
(Rodzic Opiekuńczy)

Nr pyt.	Wartość bezwzględna	Wartość ze znakiem +/-
3.		
11.		
19.		
36.		
44.		
52.		
60.		
68.		
76.		
84.		
RAZEM		+ -

RODZIC W DOROSŁYM
(Ethos)

Nr pyt.	Wartość bezwzględna	Wartość ze znakiem +/-
4.		
12.		
20.		
28.		
45.		
53.		
61.		
69.		
77.		
85.		
RAZEM		+ -

DOROSŁY W DOROSŁYM
(Komputer)

Nr pyt.	Wartość bezwzględna	Wartość ze znakiem +/-
5.		
13.		
21.		
29.		
37.		
54.		
62.		
70.		
78.		
86.		
RAZEM		+ -

DZIECKO W DOROSŁYM
(Pathos)

Nr pyt.	Wartość bezwzględna	Wartość ze znakiem +/-
6.		
14.		
22.		
30.		
38.		
46.		
63.		
71.		
79.		
87.		
RAZEM		+ -

Egogram strukturalny

**RODZIC W DZIECKU
(Dziecko Przystosowane)**

Nr pyt.	Wartość bezwzględna	Wartość ze znakiem +/-
7.		
15.		
23.		
31.		
39.		
47.		
55.		
72.		
80.		
88.		
RAZEM		+ -

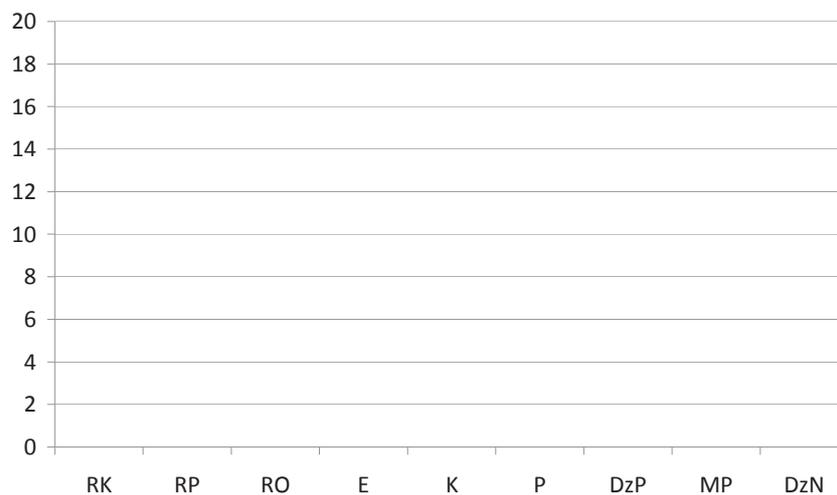
**DOROSŁY W DZIECKU
(Mały Profesor)**

Nr pyt.	Wartość bezwzględna	Wartość ze znakiem +/-
8.		
16.		
24.		
32.		
40.		
48.		
56.		
64.		
81.		
89.		
RAZEM		+ -

**DZIECKO W DZIECKU
(Dziecko Naturalne)**

Nr pyt.	Wartość bezwzględna	Wartość ze znakiem +/-
9.		
17.		
25.		
33.		
41.		
49.		
57.		
65.		
73.		
90.		
RAZEM		+ -

MOC POSZCZEGÓLNYCH STANÓW JA (wartość bezwzględna)

POZYTYWNE I NEGATYWNE OBSZARY FUNKCJONOWANIA
POSZCZEGÓLNYCH POZIOMÓW JA